

INUIT ATAQATIGIIT

INATSISARTUNI

Aasiaat, 20. August 2015
UKA2015/102

Inatsisartut suleriasianni § 36 naapertorlugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Pisortanit ikiorsiissutinut malittarisassanik qanoq ililluta sukaterisinnaavugut kiisalu qanoq pitsanngorsarsinnaanerigut apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut, taamaalilluta suliffissaaleqisunut atugassaritaasut pitsanngorsarnissaat kiisalu utaqqiinnartunngortitsinaveersarneq anguniarlugu.

(Inatsisartunut ilaasorta, Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

Tunggavilersuutaasoq:

Inuit Ataqatigiinni inuiaqatigiinni sannginnerusortatsinnik illersuisuunerput qaqugumuul-luunniit apeqquserneqarsinnaanngitsoq tamanna ataatigut issusuumik naqissuserusuppara; meeraappata, inuusuttuaraappata, inersimasuuppara, innarluutiliuppara utoqqaappataluunniit.

Ikiorneqarnissaminnik pisariaqartitsivissut Inuit Ataqatigiit ikiorneqarnissartik qaqugumul-luunniit naatsersuutigisinnaavaat. Inuit Ataqatigiit inuiaqatigiinni sanngiitsortatta illersorneqar-nissaannik pingaartitsinerput ilisarnaatigaarput. Ilisarnaaterpullu tamanna allanngunngissaan-nassaaq qaqugumorsuaq.

Pisortaniit ikiorsiissuteqartarneq pillugu periusissap -malittarisassap eqqunneqarnera Inuit Ataqatigiinniit peqataaffiginikuarput, inuiaqatigiillu atugarissaarnissaannut periusissaq tamanna tanngassimaarutigaarput nuannaarutigaarpullu, kisianni aamma taamaakkaluartoq pissusissamisoorpoq apeqqutigissallugu periusissiaq tamanna ajunngitsumik pissusissamisullu ingerlanneqarnerneq? Siunertaasoq malillugu aqunneqarpa?

Ilatsiinnartunngortitsimanerpugut?

Ajoraluartumilli periusissiaq taanna aqutigalugu inuiaqatigiinni innuttaasut ilaannik ilatsiinnartunngortitsimanerpugut? Taamatut apeqquteqarninni tunggavigivara ukiuni kingullerni inuiaqatigiit akornani nipi una tusartualersimagatsigu:

“Sulinissani eqiagaa, sulerusunngilaq. Sociaaleruni naammagaa. Sulerusunngilaq nalunnginnamiuk sociaalimiit nerisassarsiniutissaminik aningaasanik tuneqarumaarami, iniminut innaallagissamut imermullu sociaalimiit akiliunneqarumaarami”,
“Naqitsikkiartortarnera naammagaara suliffissarsiorariaqanngilanga”

Ajoraluartumik nipi taanna ilisarnartortaqrpoq ilumoortortaqarlunilu, naak nalunngikkaluar-lutigu nunatsinni suliffissaleqineq taama annertugigaluartoq taamattoq aamma nalunngilarput aalisakkanik suliffissuaatitta ulappuseruttorneyisa nalaanni, sulisussaaleqinerujussuaq atuutilersartoq naak suliffissaleqisorpassuit suliffissarsiorlutik allatsissimagaluartut.

Ajoraluarmik ukiuni kingullerni aalisakkanik suliffissuit aningaasarpassuarnik annaasaqartarput aalisagarpassuillu igiinnarneqartariaqartarput sulisussaaleqineq pissutaalluni. Naak nunatsinni suliffissaaleqisut amerlagaluaqisut. Naak tamakku suliffissaaleqisut? Sooruna aalisakkanik suliffissuarni suliumangitsut?

Ajoraluartumik aamma tusartuarterparput suliffissaaleqisoq suliffissaminik innersuunneqaraluarluni suliarturnaneq ajortoq, aqaguanilu sociaalimut saaffiginnikkuni ikiorneqarsinnaasartoq.

Ajoraluartumik isumaginninnikkut pissutsit ukiuni kingullerni tassa taamatut isikkoqalersimapput; sulisinnaagaluarlutik suliumangitsut tusarsaagaluttuinnarput, sociaalimiit ikiorneqarnissaminik isumalluuteqaannalersimanertik pissutigalugu.

Sulisinnaagaluarlutik suliumangitsut qanoq iliorneqarsinnaappat? Aalisakkanik suliffissuaatigut ulappuffiup nalaani sulisussaaleqilersartut taassumalu kingunerisaanik aningaasarpassuarnik nunatta karsia annaasaqartartoq iliuuseqarfigiumallutigu qanoq iliuuseqarsinnaavugut?

Ajornartorsiununa sumiittoq? Suliffissarsiuussisarfik inunnillu isumaginnittoqarfik suleqagiinngippallaarnerpat? Suliffissarsiuussisarfik inunnillu isumaginnittoqarfik suleqatigiinnerusariaqalinnginnerpat? Imaluunniit ajornartorsiut allamiinnginnerpa soorlu perorsaanermiinnginnerpa? Ilinniartaanerinngaaneernerpa imaluunniit ilinniarsimangissutsimingaaneernerpa? Imerajuttunngorsimanerup ikiaroorajuttunngorsimanerulluunniit tamanna kingunerisimanginnerpa? Ajornartorsiut suminngaaneerpa?

Pisortat ikiorsiissuteqartarneq pillugu malittarisassa, inuiaqatigiinnik ilatsiinnartunngortitsimanerpat? Eqiasuttunngortitsisimanerpat? Imaluunniinuna kommunit aqutsinerlunnerpat, kinguneqartitsinngippallaarnerpalluunniit?

Inuiaqatigiisugut ilatsiinnartunngussanngikkutta eqiasuttunngussanngikkuttalu aammalu aqutsinerlunneq qaangerniassagutsigu qanoq iliuuseqarsinnaavugut? Angajoqqaatta siulliar-suillu oqaaqqissaarutigisarsimasaat una: "Sulinnitsoq nerissanngilaq" isumaqaleqqissappat qanoq iliuuseqarsinnaavugut?

Inatsisartut oqaseqaatissaattut siunnersuut

Inatsisartut Naalackersuisunut kaammattuutigaat pisortat ikiorsiissutaat kiisalu inunnut isumaginninnermut aalajangersakkat sukumiisumik misissorluaqqullugit, taamaalilluni suliffissaqartitsineq pillugu politikkimut tulluussarnissaat siunertaassalluni kiisalu kommuneni ingerlatsinerup kingunerissanngikkaa innuttaasut ilatsiinnartunngortinneqarnissaat

Tamatuma saniatigut Inatsisartut Naalackersuisunut kaammattuutigissavaat 2016-ip ingerlanerani isumasioqatigiinnissamik ingerlataqaqqullugit kommunenit peqatigalugit ikiorsiissutit aaqqissuussaanerannik sammisaqartussamik.

Inerititaqarfiusumik oqallilluarnissassinik kissaallusi qujanaq.